

Bruselj, 6. februar 2023
(OR. en)

6086/23

Medinstitucionalna zadeva:
2023/0022 (NLE)

PI 10
AGRI 43

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	6. februar 2023
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2023) 54 final
Zadeva:	Predlog SKLEPA SVETA o spremembi Sklepa Sveta (EU) 2019/1754 o pristopu Evropske unije k Ženevskemu aktu Lizbonskega sporazuma o označbah porekla in geografskih označbah

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2023) 54 final.

Priloga: COM(2023) 54 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 6.2.2023
COM(2023) 54 final

2023/0022 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

**o spremembi Sklepa Sveta (EU) 2019/1754 o pristopu Evropske unije k Ženevskemu
aktu Lizbonskega sporazuma o označbah porekla in geografskih označbah**

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

• Razlogi za predlog in njegovi cilji

Z Lizbonskim sporazumom o zaščiti označb porekla in njihovi mednarodni registraciji iz leta 1958 (v nadaljnjem besedilu: Lizbonski sporazum) je bila vzpostavljena posebna unija (v nadaljnjem besedilu: posebna unija) v okviru Unije za varstvo industrijske lastnine, ki je bila ustanovljena s Konvencijo za varstvo industrijske lastnine, podpisano 20. marca 1883 v Parizu (v nadaljnjem besedilu: Pariška konvencija). Pogodbenice morajo na svojem ozemlju zaščititi označbe porekla proizvodov drugih pogodbenic, ki se kot take priznavajo in so zaščitene v državi porekla ter registrirane pri Mednarodnem uradu Svetovne organizacije za intelektualno lastnino (WIPO), če v enem letu po zahtevku za registracijo ne izjavijo, da zaščite ne morejo zagotoviti.

Revizija Lizbonskega sporazuma je potekala od leta 2009 do leta 2015. Cilj je bil (i) izboljšati njegov sedANJI okvir, (ii) vključiti določbe, da se sistem Lizbonskega sporazuma uporablja tudi za geografske označbe (GO) in (iii) vključiti možnosti za pristop medvladnih organizacij, kot je EU. Med 11. in 21. majem 2015 je v Ženevi potekala diplomatska konferenca WIPO. Na konferenci je bil 20. maja 2015 sprejet Ženevski akt Lizbonskega sporazuma o označbah porekla in geografskih označbah (v nadaljnjem besedilu: Ženevski akt).

Komisija je 27. julija 2018 predložila predlog sklepa Sveta o pristopu Evropske unije k Ženevskemu aktu (dokument COM(2018) 350 final) na podlagi člena 207 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) in člena 218(6), točka (a), PDEU. Ob upoštevanju izključne pristojnosti Evropske unije glede pogajanj o tem aktu je bilo v predlogu določeno, da k njemu pristopi le sama Evropska unija.

Svet je 15. marca 2019 Evropskemu parlamentu poslal osnutek sklepa Sveta o pristopu Evropske unije k Ženevskemu aktu, na podlagi katerega bi bile vse države članice, ki to želijo, pooblašene, da pristopijo k temu aktu skupaj z Evropsko unijo. Parlament je 16. aprila 2019 potrdil osnutek sklepa.

Ker Komisija tega osnutka ni podprla, je Svet 7. oktobra 2019 v skladu s členom 293(1) PDEU soglasno sprejel Sklep (EU) 2019/1754.

Člen 3 Sklepa (EU) 2019/1754 določa:

„Države članice, ki to želijo, so pooblašene, da skupaj z [Evropsko unijo] in v njenem interesu ratificirajo Ženevski akt oziroma k njemu pristopijo ob doslednem spoštovanju izključne pristojnosti [Evropske unije].“

Člen 4(1) navedenega sklepa določa:

„[Evropsko unijo] in države članice, ki ratificirajo Ženevski akt ali k njemu pristopijo na podlagi člena 3 tega sklepa, v posebni uniji zastopa Komisija v skladu s členom 17(1) PEU. [Evropska unija] je odgovorna za zagotavljanje uveljavljanja pravic in izpolnjevanja obveznosti [Evropske unije] in držav članic, ki ratificirajo Ženevski akt ali k njemu pristopijo na podlagi člena 3 tega sklepa.“

Komisija je v izjavi, vključeni v zapisnik Sveta v zvezi s sprejetjem navedenega sklepa, po eni strani nasprotovala možnosti, da bi bile vse države članice, ki to želijo, pooblašene, da

ratificirajo Ženevski akt ali k njemu pristopijo skupaj z Evropsko unijo, po drugi strani pa je navedla, da bi se bila pripravljena strinjati, da se sedmim državam članicam, ki so že dolgo pogodbenice Lizbonskega sporazuma in imajo po njem registrirane veliko intelektualne lastnine, dovoli, da v interesu Evropske unije pristopijo k Ženevskemu aktu.

Evropska unija je 26. novembra 2019 deponirala listino o pristopu k Ženevskemu aktu, s čimer se je število članic povečalo na pet in tako doseglo mejo, potrebno za začetek veljavnosti tega akta. Ženevski akt je začel veljati tri mesece pozneje, 26. februarja 2020.

Komisija je 17. januarja 2020 vložila tožbo na podlagi člena 263 PDEU, s katero je zahtevala delno razveljavitev Sklepa (EU) 2019/1754. Komisija je navedeni sklep Sveta pred Sodiščem izpodbijala z utemeljitvijo, da je Svet kršil načelo prenosa pristojnosti in pravico Komisije do pobude. Komisija je Sodišču predlagala, naj razveljavi del Sklepa (EU) 2019/1754, ki pooblašča vse države članice, da pristopijo k Ženevskemu aktu, a tudi, naj ohrani njegove učinke za sedem držav članic, ki so že članice Lizbonskega sporazuma. Navedene države članice bi namreč sicer izgubile prednostne pravice, povezane z označbami porekla, ki so že registrirane v njihovem imenu na podlagi Lizbonskega sporazuma.

Sodba Sodišča je bila sprejeta 22. novembra 2022. Sodišče je v njej na splošno upoštevalo argumente Komisije in sklepne predloge generalnega pravobranilca z dne 19. maja 2022. V vsebinskih ugotovitvah je zlasti priznalo, da je potrebna ohranitev prednosti in kontinuitete zaščite označb porekla, registriranih na podlagi Lizbonskega sporazuma, v sedmih državah članicah, ki so že njegove pogodbenice, v skladu z načelom lojalnega sodelovanja med Evropsko unijo in državami članicami iz člena 4(3) PEU, da se zaščitijo pridobljene pravice, ki izhajajo iz teh nacionalnih registracij.

Sodišče je razveljavilo člen 3 in v delu, v katerem se sklicuje na države članice, člen 4 Sklepa (EU) 2019/1754 z dne 7. oktobra 2019 o pristopu Evropske unije k Ženevskemu aktu.

Sodišče je razsodilo, da je treba učinke razveljavljenih delov Sklepa (EU) 2019/1754 ohraniti samo, kolikor se nanašajo na države članice, ki so do datuma razglasitve sodbe že izkoristile pooblastilo iz člena 3 navedenega sklepa, da ratificirajo Ženevski akt ali k njemu pristopijo skupaj z Evropsko unijo, in sicer do začetka veljavnosti novega sklepa Sveta v razumnem roku, ki ne bi smel biti daljši od šestih mesecev od navedenega datuma.

Zato je treba v šestih mesecih sprejeti spremembe Sklepa (EU) 2019/1754, da bodo države članice, ki so članice Lizbonskega sporazuma, lahko tudi članice Ženevskega akta ter da bodo lahko ohranile prednostne pravice, povezane z označbami porekla, ki so že registrirane v njihovem imenu na podlagi Lizbonskega sporazuma.

V tem predlogu so določene predlagane spremembe.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Glede kmetijskih proizvodov je EU vzpostavila enotne in izčrpne sisteme zaščite geografskih označb za vina (leta 1970), žgane pijače (leta 1989), aromatizirana vina (leta 1991) ter druge kmetijske proizvode in živila (leta 1992). Zaščiteni imena proizvodov, zajeta v teh sistemih, so v vsej EU obsežno zaščiteni na podlagi enotnega postopka za vložitev zahtevka. Trenutno so ključne določbe za vina določene v Uredbi (EU) št. 1308/2013 z dne 17. decembra 2013, za žgane pijače v Uredbi (EU) 2019/787 z dne 17. aprila 2019, za kmetijske proizvode in živila ter aromatizirana vina pa v Uredbi (EU) št. 1151/2012 z dne 21. novembra 2012.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

Predlog je skladen s splošno politiko EU za spodbujanje in krepitev zaščite geografskih označb v okviru dvostranskih, regionalnih in večstranskih sporazumov.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

- **Pravna podlaga**

Glede na predmet urejanja Pogodbe bi moral sklep Sveta temeljiti na členu 207 in členu 218(6), točka (a)(v), PDEU.

- **Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)**

V skladu s členom 5(3) Pogodbe o Evropski uniji se načelo subsidiarnosti ne uporablja za področja, ki so v izključni pristojnosti EU.

- **Sorazmernost**

Predlagane spremembe so potrebne za ohranitev prednosti in kontinuitete zaščite označb porekla, registriranih na podlagi Lizbonskega sporazuma, v sedmih državah članicah, ki so že njegove pogodbenice, v skladu z načelom lojalnega sodelovanja med Evropsko unijo in državami članicami iz člena 4(3) PEU, da se zaščitijo pridobljene pravice, ki izhajajo iz teh nacionalnih registracij.

- **Izbira instrumenta**

Sklep Sveta o spremembi Sklepa (EU) 2019/1754 je ob upoštevanju člena 28 (Pristop k temu aktu) Ženevskega akta ustrezen pravni instrument. Glede na predmet urejanja Pogodbe bi moral sklep Sveta o spremembi temeljiti na členu 207 in členu 218(6) PDEU.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN OCEN UČINKA

- **Naknadne ocene/preverjanja primernosti obstoječe zakonodaje**

Ni relevantno.

- **Posvetovanja z deležniki**

Načrt o pristopu EU k Ženevskemu aktu Lizbonskega sporazuma o označbah porekla in geografskih označbah je bil objavljen 21. decembra 2017, deležniki pa so lahko svoje pripombe predložili do 18. januarja 2018. Prejetih je bilo osem pripomb.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Ni relevantno.

- **Ocena učinka**

Smernice o boljšem pravnem urejanju pojasnjujejo, da je treba oceno učinka opraviti samo, kadar je koristna, kar se oceni glede na posamezni primer. Ocena učinka načeloma ni potrebna, kadar ima Komisija na voljo malo izbire ali te sploh nima. To velja tudi v tem primeru, saj Sodišče v sodbi z dne 22. novembra 2022 zahteva hitro ukrepanje za sprejetje sklepa Sveta o spremembi Sklepa Sveta (EU) 2019/1754, da se zaščitijo pravice zadevnih držav članic.

- **Ustreznost in poenostavitev ureditve**

Ni relevantno.

- **Temeljne pravice**

Pristop Unije k Ženevskemu aktu Lizbonskega sporazuma bo prispeval k izpolnjevanju člena 17(2) Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, ki določa, da je zagotovljeno varstvo intelektualne lastnine.

4. PRORAČUNSKE POSLEDICE

Ni relevantno.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Ni relevantno.

- **Obrazložitveni dokumenti (za direktive)**

Ni relevantno.

- **Natančnejša pojasnitev posameznih določb predloga**

Ni relevantno.

Predlog

SKLEP SVETA

o spremembi Sklepa Sveta (EU) 2019/1754 o pristopu Evropske unije k Ženevskemu aktu Lizbonskega sporazuma o označbah porekla in geografskih označbah

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 207 v povezavi s členom 218(6), točka (a), Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju odobritve Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Lizbonski sporazum o zaščiti označb porekla in njihovi mednarodni registraciji z dne 31. oktobra 1958 (v nadaljnjem besedilu: Lizbonski sporazum) je pogodba, ki jo upravlja Svetovna organizacija za intelektualno lastnino (v nadaljnjem besedilu: WIPO). Z Lizbonskim sporazumom je bila vzpostavljena posebna unija (v nadaljnjem besedilu: posebna unija) v okviru Unije za varstvo industrijske lastnine. Na voljo je pogodbenicam Pariške konvencije za varstvo industrijske lastnine. Pogodbenice morajo na svojem ozemlju zaščititi označbe porekla proizvodov drugih pogodbenic, ki se kot take priznavajo in so zaščitene v državi porekla ter registrirane pri Mednarodnem uradu WIPO, če v enem letu po zahtevku za registracijo ne izjavijo, da zaščite ne morejo zagotoviti.
- (2) Med pogodbenicami Lizbonskega sporazuma je sedem držav članic, in sicer Bolgarija, Češka, Francija, Italija, Madžarska, Portugalska in Slovaška. Unija sama ni pogodbenica Lizbonskega sporazuma, saj lahko k njemu pristopijo le države.
- (3) Po reviziji Lizbonskega sporazuma je bil 20. maja 2015 na diplomatski konferenci WIPO sprejet Ženevski akt Lizbonskega sporazuma o označbah porekla in geografskih označbah (v nadaljnjem besedilu: Ženevski akt). Ženevski akt zaščito označb porekla razširja na vse geografske označbe in omogoča, da pogodbenice postanejo tudi medvladne organizacije.
- (4) Sodišče je v sodbi z dne 25. oktobra 2017¹ razsodilo, da pogajanja o Ženevskem aktu spadajo v izključno pristojnost, ki jo ima Evropska unija v skladu s členom 3(1) PDEU na področju skupne trgovinske politike iz člena 207(1) PDEU.
- (5) Komisija je 27. julija 2018 predložila predlog sklepa Sveta o pristopu Evropske unije k Ženevskemu aktu² na podlagi člena 207 in člena 218(6), točka (a), PDEU. Ob upoštevanju izključne pristojnosti Unije glede pogajanj o tem aktu je bilo v predlogu določeno, da k njemu pristopi le sama Unija.

¹ Sodba Sodišča z dne 25. oktobra 2017, Komisija proti Svetu (Revidirani Lizbonski sporazum), C-389/15, ECLI:EU:C:2017:798.

² COM(2018) 350 final.

- (6) Svet je 7. oktobra 2019 v skladu s členom 293(1) PDEU soglasno sprejel Sklep (EU) 2019/1754³ o pristopu Evropske unije k Ženevskemu aktu. Člen 3 navedenega sklepa določa, da so države članice, ki to želijo, pooblašene, da skupaj z Unijo ratificirajo Ženevski akt oziroma k njemu pristopijo. Člen 4 navedenega sklepa določa, da Unijo in države članice, ki ratificirajo Ženevski akt ali k njemu pristopijo, v posebni uniji zastopa Komisija v skladu s členom 17(1) PEU. Člen 4 nadalje določa, da je Unija odgovorna za zagotavljanje uveljavljanja pravic in izpolnjevanja obveznosti Unije in držav članic, ki ratificirajo Ženevski akt ali k njemu pristopijo.
- (7) Komisija je v izjavi, vključeni v zapisnik Sveta v zvezi s sprejetjem Sklepa (EU) 2019/1754, nasprotovala možnosti, da bi bile vse države članice pooblašene, da ratificirajo Ženevski akt ali k njemu pristopijo skupaj z Unijo. Vendar je navedla tudi, da bi se bila pripravljena strinjati, da se sedmim državam članicam, ki so že pogodbenice Lizbonskega sporazuma in imajo po njem registrirane veliko intelektualne lastnine, dovoli, da v interesu Unije pristopijo k Ženevskemu aktu.
- (8) Ženevski akt je začel veljati 26. februarja 2020, tri mesece po tem, ko je Unija deponirala svojo listino o pristopu, s čimer se je število članic povečalo na potrebnih pet.
- (9) Komisija je 17. januarja 2020 vložila tožbo na podlagi člena 263 PDEU, s katero je zahtevala delno razveljavitev Sklepa (EU) 2019/1754. Komisija je navedeni sklep pred Sodiščem izpodbijala z utemeljitvijo, da je Svet kršil načelo prenosa pristojnosti in pravico Komisije do pobude, kot alternativa pa tudi z utemeljitvijo glede kršitve člena 2(1) in člena 207 PDEU ter obveznosti obrazložitve.
- (10) Komisija je Sodišču predlagala, naj razveljavi del Sklepa (EU) 2019/1754, ki vse države članice pooblašča, da pristopijo k Ženevskemu aktu, a tudi, naj ohrani njegove učinke za sedem držav članic, ki so že članice Lizbonskega sporazuma. Izguba prednostnih pravic, povezanih z označbami porekla, ki so jih navedene države članice že registrirale na podlagi Lizbonskega sporazuma, bi bila v nasprotju z interesom Unije.
- (11) Sodba Sodišča je bila sprejeta 22. novembra 2022⁴. Sodišče je razveljavilo člen 3 in v delu, v katerem se sklicuje na države članice, člen 4 Sklepa (EU) 2019/1754.
- (12) Vendar Sodišče obenem priznava potrebo po ohranitvi prednosti in kontinuitete zaščite označb porekla, registriranih na podlagi Lizbonskega sporazuma, v sedmih državah članicah, ki so že njegove pogodbenice. Zato je razsodilo, da bi bilo treba učinke razveljavljenih delov Sklepa (EU) 2019/1754 ohraniti za države članice, ki so že izkoristile pooblastilo, da ratificirajo Ženevski akt ali k njemu pristopijo, in sicer do začetka veljavnosti novega sklepa Sveta v razumnem roku, ki ne bi smel biti daljši od šestih mesecev od navedenega datuma.
- (13) Glede na izključno pristojnost Unije in možnost, da Unija pristopi k Ženevskemu aktu, se lahko države članice za pristop k Ženevskemu aktu skupaj z Unijo pooblastijo le v dobro utemeljenih in izjemnih okoliščinah, dokler je tako sodelovanje v interesu Unije ustrezno utemeljeno, pri čemer mora tak pristop ostati funkcionalno omejen.
- (14) Člen 11 Uredbe (EU) 2019/1753⁵ določa prehodne določbe za označbe porekla iz držav članic, ki so že registrirane na podlagi Lizbonskega sporazuma. Na podlagi teh

³ Sklep Sveta (EU) 2019/1754 z dne 7. oktobra 2019 o pristopu Evropske unije k Ženevskemu aktu (UL L 271, 24.10.2019, str. 12).

⁴ Sodba Sodišča z dne 22. novembra 2022, Komisija proti Svetu, C-24/20, ECLI:EU:C:2022:911.

določb je sedem držav članic, ki so pogodbenice Lizbonskega sporazuma, Komisijo do 14. novembra 2022 uradno obvestilo o svoji odločitvi, da zahtevajo mednarodno registracijo na podlagi Ženevskega akta za označbe porekla, ki so že registrirane na podlagi Lizbonskega sporazuma.

- (15) Zato je primerno spremeniti Sklep (EU) 2019/1754, da se ob polnem spoštovanju izključne pristojnosti Unije sedem držav članic, ki so bile že pred Ženevskim aktom članice Lizbonskega sporazuma, pooblasti, da ratificirajo tudi Ženevski akt ali k njemu pristopijo, in sicer v strogem obsegu, v katerem je v interesu Unije to potrebno za ohranitev prednostnih pravic, povezanih z označbami porekla, ki so jih te države članice že registrirale na podlagi Lizbonskega sporazuma.
- (16) Sklep (EU) 2019/1754 bi bilo zato treba ustrezno spremeniti –
- SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Spremembe Sklepa Sveta (EU) 2019/1754

Sklep (EU) 2019/1754 se spremeni:

- (1) člen 3 se nadomesti z naslednjim:

„Države članice, ki so bile pogodbenice Lizbonskega sporazuma 26. februarja 2020⁵, so ob polnem spoštovanju izključne pristojnosti Unije pooblašene, da skupaj z Unijo ratificirajo Ženevski akt oziroma k njemu pristopijo, in sicer v strogem obsegu, v katerem je v interesu Unije to potrebno za ohranitev prednostnih pravic, povezanih z označbami porekla, ki so jih te države članice že registrirale na podlagi Lizbonskega sporazuma, in za izpolnitev obveznosti iz člena 11 Uredbe (EU) 2019/1753.“;

- (2) v členu 4(1) se prvi pododstavek nadomesti z naslednjim:

„Unijo in države članice, ki so ratificirale Ženevski akt ali k njemu pristopile na podlagi člena 3 tega sklepa, v posebni uniji zastopa Komisija v skladu s členom 17(1) PEU. Unija je odgovorna za zagotavljanje uveljavljanja pravic in izpolnjevanja obveznosti Unije na podlagi člena 3 tega sklepa.“.

⁵ Uredba (EU) 2019/1753 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2019 o ukrepih Unije po njenem pristopu k Ženevskemu aktu Lizbonskega sporazuma o označbah porekla in geografskih označbah (UL L 271, 24.10.2019, str. 1).

⁶ Bolgarija, Češka, Francija, Italija, Madžarska, Portugalska in Slovaška.

Člen 2

Ta sklep začne veljati sedmi dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju,

*Za Svet
predsednik*